

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 5. april 2001 številka 14 (3112) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Agitacija proti manjšinskim pravicam

V zadnjih tednih sta tako imenovani domovini zvesti organizaciji (KHD in KAB) začeli organizirati informacijske prireditve, na katerih izpostavljata vprašanje razširitve slovenščine kot uradnega jezika in posredno tudi razširitve dvojezičnih topografskih napisov. Ton teh prireditev je tak, kot da bi se na Koroškem in celo v Evropi in v svetu v zadnjih desetih letih ne bi nič spremenilo. Spet je govora o »grozeči slovenizaciji« in spet širijo strah pred dvojezičnimi tablam. Taki prireditvi sta bili v Galiciji in v Škocjanu. Na obeh so glavni govorniki ponavljali stare argumente proti dvojezičnim topografskim napisom in proti razširitvi veljavnostnega območja za slovenščino kot uradnega jezika.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je dejal, »da sta se svet in Evropa v zadnjem desetletju vendarle nekoliko razvili in da bi organizatorji teh prireditev predvsem pod vtisom nacionalističnih ekscesov na Balkanu morali umiriti svojo govorico. Kdor danes ščuva proti odločitvam ustavnega sodišča, ta v bistvu postavlja pod vprašaj pravno državo.«

Evropska unija in Svet Evrope sta leto 2001 razglasili za leto jezikov. Številne prireditve po vsej Evropi bodo letos opozorile na pomembnost znanja jezikov, še posebej jezikov sosedov. Zato v resnici take prireditve, kot sta jih imeli »domovini zvesti« organizaciji ne ustrezajo sedanjemu času.

Koncept evropske integracije sloni na demokraciji, upoštevanju človekovih pravic, spoštovanju pravne države in gospodarski prosperiteti. Kdor lahko miselno sproža medetnične konflikte, ta v resnici nasprotuje evropski integraciji.

Ne želimo precenjevati agitacije proti manjšinskim pravicam, ne gre pa jih tudi pod-

cenjevati, je dejal dr. Sturm. »V procesu evropske integracije obstajajo tudi pravni mehanizmi, ki jih pripadniki narodnih manjšin lahko sprožijo za uveljavitev svojih pravic.« Želeti je, je nadalje menil dr. Sturm, da bi koroški politiki spoznali, da je čas starih konfliktov mimo in da mora biti politika usmerjena v prihodnost. -an

V okviru »Globaškega kulturnega tedna« so se pretekli teden posvetili tudi kulturi pitja in pokušanja vin več na strani 5

PREBLISK

■ Milošević je za zapahi, živela demokracija! Spet se bo kdo oglasil in me zmerjal, da sem miloševićev. Pa daleč od tega.

Nekaj pa mi pri tej zadevi vendarle ne gre v račun. Aretacija se je zgodila zaradi strahotnega pritiska Amerike in njenih evropskih zaveznic. Na resnem programu nemške televizije sem pred nedavnim gledal zelo kritično od-

dajo o zavezniki intervenciji nad Srbijo leta 99. Tisto, kar sta govorila tiskovni predstavnik Nata in nemški obrambni minister so bile le polresnice in celo laži. Intervencija t. i. zaveznikov ni bila nikdar humanitarna pomoč, ampak je v beg pognala stotisoče Albancev, v Srbiji pa rušila v glavnem ci-

vilne objekte, mostove, vlake, pustošila med civilnim prebivalstvom, jim za zapuščino pustila negotovo ekološko prihodnost po odvrženih bombah z osiromašenim uranom.

Pa kljub temu Američani ne priznavajo nikakršne slabe

Denar, moč, pravica

vesti, še na misel jim ne pride, samo Srbi so krivi vsega. Zato je treba še nadalje izvajati pritisk nanje. Denar je sveta vladar in politična moč opravičuje vsa sredstva.

Milošević je v zaporu. Za katera dejanja mu bodo sodili, nimajo Američani in njihovi zavezniki nikakršne pravice odločati. J. R.

PREBERITE:

- Peršmanov muzej v Podpeci obnavljajo str. 2
- »Ko bo cvetel lan« na Gradiščanskem str. 3
- Pred svetovno premiero v Šentjakobu str. 4
- Knjiga »Med kulturo in politiko« predstavljena v Ljubljani str. 5
- O prednosti sončne energije str. 7
- Slovinci najboljši alpinisti str. 7

Plesna šola Mojce Horvat iz Ljubljane gostuje s plesno predstavo

Sneguljčica

Nedelja, 8. april 2001

- Kulturni dom Pliberk, ob 11. uri
  - Kulturni dom »Danica« v Šentprimožu, ob 14. uri
- Ne zamudite vrhunskega estetskega užitka!

Milošević za rešetkami

Enkrat se je to moralo zgoditi. Po spremembi sistema v ZR jugoslaviji in odstranitvi Miloševića z oblasti je bilo to samo vprašanje časa. Po aretacijah vplivnih Miloševićevih sodelavcev v preteklih dneh, se je napovedovalo tudi to dejanje. Srbi sami – tako novi predsednik Koštunica kot srbski pre-

mier Djindjić – niti niso bili tako zagreti za aretacijo, a je mednarodna skupnost – predvsem haaško mednarodno sodišče iz pravno-moralnega stališča in Združene države Amerike kot svetovni žandar – postavljala Jugoslaviji take pogoje, da se je morala ukloniti in svojega »Sloba« postaviti za rešetke.

Jugoslovanske oblasti bodo sedaj seveda vozile slalom med Scilo in Karibdo. Po eni strani njihova obtožnica Miloševića bremeni samo za finančne malverzacije, za nepravilno prilaščanje oblasti, za ponarejanje volilnih rezultatov, za pripravo vojaškega puča, nikakor pa ne za vojne zločine, ki so bili po njegovem nalogu ali privoljenju storjeni v vojni na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini in na Kosovu. Haaško sodišče in ZDA zahtevajo Miloševićovo izročitev Haagu, a to bo težko doseči. Mlada nova oblast v Beogradu se boji javnih protestov, zato bo poskušala z vsemi možnimi načini Miloševića obdržati doma. Kako pa si ob vsem tem zagotoviti krvavo potrebno ameriško in evropsko finančno pomoč, je drugo vprašanje. Rešitev bi bila, in k njej se nagibajo obe strani, da bi haaško sodišče Miloševiću izjemoma soddilo kar v Beogradu. J. R.

SOLARIS

PO ROMANU STANISLAWA LEMA
PRAIZVEDBA | TEATR TROTAMORA
REŽIJA | MARJAN ŠTIKAR

PREMIERA	PETEK	NEDELJA
SOBOTA		
07.04.	20.04.	22.04.
20.00	20.00	14.30
NEDELJA	SOBOTA	
08.04.	21.04.	
20.00	20.00	

Šentjakob
Farna dvorana

Produkcija: SPD »Rož« | SPZ | Predprodaja vstopnic:
Posojilnica-Bank Št. Jakob | Telefon 04253/314 | 04253/344

KOMENTAR

dr. Marjana Sturma

V vsaki državi, ki se ima za pravno in demokratično, igra ustavno sodišče izredno pomembno vlogo. Neodvisni ustavni sodniki bdijo nad tem, da so vsi zakoni v skladu s sprejeto ustavo in v nasprotnem primeru razveljavijo zakone. V takem primeru mora zakonodajalec novelirati zakon.

S pristopom Avstrije k Evropski uniji je dobila Avstrija še eno sodno instanco, namreč Evropsko sodišče. To sodišče je pristojno v zadevah zagotovitve osnovnih svoboščin Evropske unije. Evropski pravni red stoji namreč nad nacionalnim pravnim redom, tako da Evropsko sodišče odloča tudi v zadevah, ki so nacionalne narave.

Evropska unija je z maastritsko in amsterdamsko pogodbo sprejela tudi katalog osnovnih temeljnih demokratičnih pravic, med katere štejejo tudi manjšinske pravice.

Kandidatke za članstvo v EU se morajo obvezati med drugim tudi za zaščito narodnih manjšin, kar pa seveda pomeni, da morajo tudi članice EU upoštevati osnovne norme manjšinske zaščite.

To je tudi širše ozadje za to, da avstrijsko ustavno sodišče v preteklih desetih letih v manjšinskih vprašanjih odloča v korist avstrijskih manjšin.

Na Koroškem očitno te dimenzije evropske integracije še niso vsi razumeli. Drugače ne bi bilo mogoče, da se nekateri postavljajo proti odločit-

vam ustavnega sodišča v zadevi uradnega jezika.

Toda to so nepremišljene in zgolj emocionalne oziroma politične reakcije, ki s pravnimi normami nimajo kaj opraviti. Kajti odločitve ustavnega sodišča so za zakonodajalca obvezne, in če hoče Avstrija veljati za pravno državo, bo morala odločitve ustavnega sodišča tudi zakonsko uveljaviti. Seveda smo bili v preteklosti priče temu, da oblasti niso stoodstotno uveljavile npr. odredbo o dvojezičnih topografskih napisih. Trenutno smo celo priče kampanjam proti odločitvi ustavnega sodišča v zadevi uradnega jezika in na osnovi tega so se nekateri tudi »opogumili«, da agitirajo proti dvojezični kvalifikaciji ravnateljev na dvojezičnih ljudskih šolah. Pričakoval sem, da bodo pristojni politiki

Pravna država in manjšinsko vprašanje

zavrnilo takšno agitacijo in opozorili na pravne osnove. Temu očitno ni tako in s tem tvegajo nadaljnje pritožbe na ustavno oziroma na upravno sodišče.

Prepričan sem, da bo v okviru evropske integracije za oblasti vedno težje ignorirati norme pravne države. Ne morem si predstavljati, da bi se avstrijska država še naprej izpostavljala očitkom, da v manjšinskem vprašanju ne upošteva norm pravne države. Kajti nenazadnje obstajajo tudi mednarodnopravni mehanizmi, ki omogočajo pripadnikom narodnih manjšin, da sprožijo postopke bodisi pred Svetom Evrope ali pa celo pred Evropskim sodiščem.

Slej ali prej bodo torej tudi na Koroškem morali sprejeti norme pravne države.

OBNOVA MUZEJA PRI PERŠMANU

Podprite ta pomemben projekt

Muzej pri Peršmanu je trenutno eno samo gradbišče. Zaradi potrebnih pregraditvenih posegov se je Zveza koroških partizanov v sodelovanju s SPD »Zarja« odločila za temeljito obnovo. Stropni trami so bili že tako načeti, da lastnik muzeja, to je ZKP, ni mogel več jamčiti za varnost obiskovalcev.

Prejšnji teden so dotrajani leseni strop »dol vrgli« in pripravili vse za montažo novega.

Vzporedno s tem pa seveda v hiši in okoli nje tečejo tudi druga dela. Že jeseni so dokončali biološko napravo za

stor z vso ustrežno infrastrukturo.

Muzejsko-razstavnici prostor bo ostal tam, kjer je že bil. Novo pa je, da bo urejen po smernicah sodobne muzejske pedagogike in bo tako še bolj služil znanstvenim in spominskim namenom. S tem bo edini avstrijski muzej upora proti nacizmu in fašizmu lahko še bolj izžvrševal svoje pomembno poslanstvo.

Obnova in pregradnja muzeja pri Peršmanu sta nujno potrebni, za Zvezo koroških partizanov pa seveda veliko finančno breme. Vsak šiling se

Železna Kapla odprla bančni konto, na katerega lahko vplačate ustrezen znesek.

Številka konta:
KP-8066136
pri Posojilnici Bank Železna Kapla BLZ/BŠ: 39130

Dobrodšla je tudi pomoč na gradbišču. Kdor bi rad udarniško zavihal rokave, naj se javi pri gospe Urški Brumnik, tel. 0463 514300. Od nje bo zvedel vse podrobne informacije.

Časovni okvir za obnovo je zelo skromen. Do začetka maja naj bi bila okvirno zaključena.

Skoraj pol ducata pridnih rok pri delu. Gradbena dela vodi Miha Kuchar, ki ga ni na sliki

odplake in s tem rešili pereče ekološko vprašanje. Nadalje so tam, kjer je bilo treba, postavili škarpe in podporne zidove.

Predvsem pa je razveseljivo, da bo muzej odslej razpolagal z boljšo prostorsko ponudbo. V kletnih prostorih, ki so bili doslej neizkoriščeni, nastaja večja soba, ki bo služila kot večnamenski prostor. S tem bo muzej končno dobil prepotreben in sodobno urejen seminarski pro-

nekajkrat obrne, preden se izda. Brez prostovoljne pomoči številnih pomočnikov iz Železne Kaple in okolice bi skorajda ne šlo. Zato Zveza koroških partizanov in SPD »Zarja« kličeeta vse ljudi dobre volje, ki sta jim spomin na upor proti nacističnemu nasilju in usoda Peršmanovega muzeja pri srcu, da podprejo obnovitvena dela.

V ta namen je Zveza koroških partizanov pri Posojilnici

Tedaj namreč pri Peršmanu pričakujejo večjo skupino znanstvenikov.

Konec junija pa čaka osrednja spominska prireditev pri Peršmanu, ki jo izmenično prirejata Zveza koroških partizanov in SPD »Zarja«. Do takrat naj bi bila gradbena dela v glavnem zaključena. Skupno, s pomočjo nas vseh, bo projekt obnove muzeja pri Peršmanu uspel.

F. W.

TINJE

Klub koroških Slovencev – varuh, branitelj in mentor

V seriji predavanj oddelka za zgodovino vzhodne in jugovzhodne Evrope univerze v Celovcu in Doma prosvete v Tinjah je pretekli torek o Klubu koroških Slovencev (KKS) predaval prof. Janez Stergar iz Ljubljane.

Predzgodovina ustanovitve KKS v Ljubljani leta 1929 je tesno povezana z izidom koroškega plebiscita leta 1920, ko je Koroško zapustilo več sto Slovencev, med njimi zlasti veliko izobražencev, pa tudi železničarjev, puškarjev, in si poiskalo zaposlitev v osrednji Sloveniji, v tedanji kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS). Podatki o številu koroških migrantov pa nihajo od

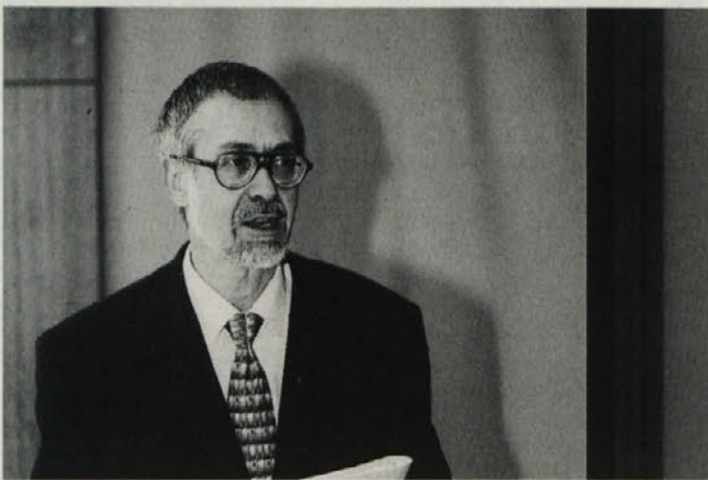
500 do 1.000, dejansko število pa še ni dognano. Vidne koroške osebnosti so bili člani beograjskega parlamenta Franc Grafenauer, Anton Brandner, Anton Schaubach, ljubljanski škof Gregor Rožman, univerzitetni profesorji Franc Eller, Albin Ogris, Lambert Ehrlich in literarni zgodovinar Ivan Grafenauer.

Moralna in gmotna pomoč

Po shodu koroških emigrantov 14. 10. 1928 v Celju in sestankih v Ljubljani so bila 20. 8. 1929 oblastem predložena klubska pravila in 5. 9. 1929 tudi odobrena. KKS s svojimi številnimi postojankami po Sloveniji in sedežem v Ljubljani se je zavzel za kulturno po-

vezavo manjšine z matico, skrbel za dijaške in študentske stipendije, potovanja in letovanja ter zbiral finančna sredstva za

različne druge dejavnosti slovenske narodnostne skupnosti v Avstriji. Ta dejavnost KKS je v medvojnem času v

Predavatelj prof. Janez Stergar

Foto: Štukelj

koroških krogih in v Avstriji izzvala očitke iredentizma. Dejstvo je tudi, da so člani KKS zahtevali po končani 2. svetovni vojni priključitev južnega dela Koroške k Jugoslaviji. KKS je bil po vojni obnovljen in se pravzaprav nepretrgano do danes zavzema za živahne stike z zamejstvom in do predstavnikov in organizacij koroških Slovencev.

Državni tožilec Julij Felaher je KKS predsedoval kar štiri desetletja, predsedniki pa so bili še Lovro Kuhar (takoj po vojni), Janko Kotnik, Janko Černut, Lojze Ude, Bogo Grafenauer (od l. 1977 do smrti l. 1995). Sedaj predseduje KKS, katerih današnji člani so predvsem Nekorošci, v Bačah rojeni 78-letni Stane Uršič. Klub pa je danes tesno povezan z Inštitutom za narodnostna vprašanja (INV) v Ljubljani.

M. Š.

RAZSTAVA SPZ PRI HRVATIH

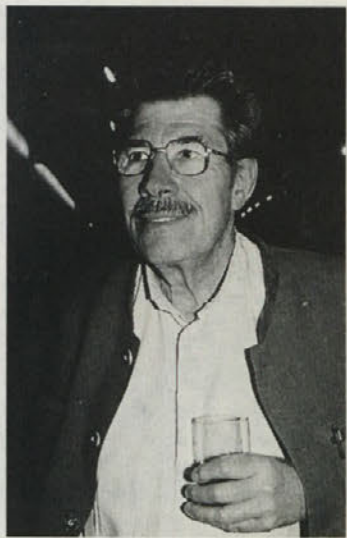
V deželi gradov je zacvetel lan

Razstava Slovenske prosvetne Rzeze »Ko bo cvetel lan« je že zdavnaj dosegla status uspešnice. Od prve postavitve v šentjanskem k & k centru je medtem minilo šest let, lan in kmečki predmeti pa še zmeraj privabljajo ljudi na ogled. In kar vsakič znova preseneča: zanimanje obiskovalcev raste, čim dalj časa stojijo pred eksponati. Spomin na čase, ko so vse to, kar je razstavljeno, še sami doživljali, oziroma so o tem čuli nekoga pripovedovati, ta spomin in pripoved se spreminjata v podoživeto stvarnost in resničnost.

Podobno se je zgodilo minulo soboto, 31. marca, v Velikem Borištofu, hrvaški vasi na Gradiščanskem.

Na povabilo krajevne kulturne pobude KUGA, ki ima že zdavnaj nadregionalni pomen, je SPZ postavila razstavo »Ko bo cvetel lan«.

Otvoritev razstave je potekala pod geslom »Dober dan, Slovenici«, za pevsko glasbeni okvir sta poskrbela rožanski duo »Albert & Pavle« ter domača pevsko-instrumentalna skupina

Arhitekt Kristijan Zima

»Harmonija« pod vodstvom Mirka Berlakovića.

Razstava, delo diplomirane etnologinje Irene Destovnik, je pravzaprav korak k odkrivanju polpretekle vaške kulture. Lan in ovca sta njega dni, in to še ni tako dolgo od tega, bila sestavni del življenjske podlage ljudi na takrat še docela slovenskem, danes dvojezičnem ozemlju Koroške. Nudila sta jim najnujnejše in najpotrebnejše za pre-

živetje, in ničesar ljudje niso vrgli v odpad. Čisto vse so znali izrabiti in uporabiti. Pripomočki, danes bi jim visokoteleče rekli »stroji«, izkazujejo visok smisel za estetske, tehnične in praktične potrebe svoječasnega kmečkega vsakdana ter za njihovo oblikovanje (dizajn). Ovca in lan sta ljudem dajala meso, mast, olje, obleko, zdravilo, luč in gnojilo.

Lan, ena najstarejših kulturnih rastlin človeštva, je z novim valom industrializacije vse bolj izgubljal svoj pomen, in od petdesetih let prejšnjega stoletja je tako rekoč izginil iz zavesti ljudi. Danes se ta podoba spet nekoliko spreminja, kar je nedvomno tudi zasluga ekološkega ozaveščanja in gibanja. Vzopredno s tem pa raste zanimanje drugega in tretjega rodu za kulturo dedov in babic. Zato se podaja na dolgo pot iskanja korenin.

V imenu prireditelja je goste iz Koroške pozdravil Dani Stern, razstavo pa sta predstavila njena avtorica Irena Destovnik ter poslovodja SPZ Janko Malle.

Obiskovalci predmetov niso le gledali, ampak so jih jemali tudi v roke

Srečanje na razstavi

Razstava ni bila le srečanje s preteklo dobo, ampak tudi srečanje z ljudmi, ki so eksponate zbirali. Med njimi je bil arhitekt Kristijan Zima iz Škofič. Po vojni je v Ljubljani zaključil gimnazijo in na tamkajšnji univerzi študiral arhitekturo. Aktivno je sodeloval v študentskih krožkih. Ko je univerza začela zbirati etnološki material na celotnem slovenskem etničnem

ozemlju, se je Kristijan Zima prijavil in skupaj z Jernejem Šušteršičem ter drugimi študenti, med njimi dr. Marija Makarovič, obhodil vasi in kraje v Podjuni, Rožu in na Zilji. V glavnem pa je meril in dokumentiral stare hiše, od katerih jih večina ne stoji več. Tako so njegovi zapisi izredno dragocen vir potonjene arhitekturne dediščine koroških Slovencev.

Franc Wakounig

KJER SE SREČAVAJO LJUDJE, KULTURE IN MISLI

Da bi te KUGA – kulturna pobuda širšega pomena

Veliki Borištof, hrvaška vas na Gradiščanskem, (po nemško Grosswarasdorf), je vselej igral pomembno vlogo v narodnopolitičnem življenju gradiščanskih Hrvatov. Tu je med drugim živel in deloval narodni buditelj, župnik Mate Miloradić.

Veliki Borištof je svoj hrvaški značaj ohranil vse do danes, kar se med drugim ne odraža le v bogatem razponu kulturne dejavnosti ali v dvojezični glavni šoli, pač pa tudi na pokopališču. Krajevni napis in pa imena cest in ulic so dvojezično izpisana, hrvaščina je uradni jezik gasilcev, in večina nagrobnikov ima hrvaške napise. A prav na božjem travniku je opazno postopno odtujevanje ljudi izročilu prednikov.

Veliki Borištof pa slovi tudi po KUGI. To ni tista kuga, ki ugonablja in pokončava ljudi, pač pa je to KUGA – Kulturna zadruga – ki ljudi usposablja, da so kos izzivom časa.

Njeni začetki segajo skoraj dvajset let nazaj, v čas, ko so narodne manjšine v Avstriji skušale preboleti in predelati travme posebnega ugotavljanja manjšin – po domače se je temu reklo preštevanje posebne vrste. S tem preštevanjem je namreč država na pritisk nemškonalobnih lobijev in silnic dokončno skušala »urediti«, skratka ugonobiti nemško prebivalstvo v Avstriji. Določene travme, ena je celo vlita v pravne okvire zakona, delujejo še danes.

V tista leta torej segajo začetki KUGE, ki se nikoli ni

Samozavestna in samoumevna dvojezičnost

odrekla predvsem besedi in pojmu »kultura«. Hrvaška mladina na Gradiščanskem je iskala prostore za nove izrazne in kulturne dejavnosti, ker je spoznala, da folklorja prej ali slej pelje v folklorizem, ta pa v nepomembnost in izginotje. Te prostore, ki so nastajali sredi vasi, je KUGA od vsega začetka odprla za vse ljudi, za vse kulture in za vse jezike. Tako je dejansko nastal kulturni center za vse Gradiščane, takšen center pa mora biti multikulturn.

KUGA je hkrati sedež vaških hrvaških kulturnih društev in pobud, nadalje razstavnih in prireditvenih postor nadregionalnega pomena in obenem največji prireditveni center srednje Gradiščanske. Program KUGE sega od koncertov preko razstav do nastopov mednarodno priznanih

Skupina »Harmonija« je s hrvaškimi napevi pozdravila goste iz Koroške

rok, pop in drugih glasbenih skupin. V KUGI potekajo vroče politične diskusije in tu se srečavajo skupine, ki v miru in tišini iščejo svoj smisel.

Po besedah predsednice Danijele Fellingner ima KUGA pomembno mesto in poslanstvo pri ohranjanju hrvaške skupnosti, »ker usposabljam mladino, da pokončno in samozavestno živi svojo hrvaško identiteto«.

KUGA je svoje prostore dala na razpolago tudi dvojezičnemu radiu MORA. Kakšna bo nadaljnja usoda dvojezičnega hrvaškega radija, niti najbolje informirani strokovnjaki ne morejo oceniti. Bilo bi pa seveda zelo škoda, in za Hrvate velika izguba, če bi MORA nekega dne moral popolnoma utihniti.

Za deseto obletnico je takratni deželni glavar Gradiščanske

Karl Stix med drugim zapisal, da je »KUGA nastala iz duha, da je multikulturalnost pozitivna dobrina, ki jo je treba podpirati«. Tem besedam ni kaj dodati.

Da je danes na Gradiščanskem vzdušje med narodnimi skupnostmi zelo odprto in sproščeno, je v veliki meri zasluga tudi KUGE.

Franc Wakounig

V kamen vklesana identiteta vasi in ljudi

Ujel sem ga sredi dela, sredi priprave v šentjakovski farni dvorani. Kdor je kdaj delal predstave, ve, kako to izgleda. Kupi materiala, scenarija napol postavljena, kupi kablov po tleh in po odrih, kup tehnike, še mrtvega materiala, in reflektorjev, in vse to mora na premieri delovati, po možnosti brezhibno. Ujel sem ga sredi dela, režiserja Marjana Štikra namreč. Pa ni bil nervozen, kar rad je privolil v krajši pogovor.

Čemu toliko pisanja o uprizoritvi »Solarisa« to soboto? Ker bo predstava spet nekaj posebnega, in to po izpovednosti, po režiji, po scenariji, po zvočnih efektih, po sliki, po simultanjem prevanju v oba jezika in še po čem.

Pa preidimo k pogovoru.

Od kod ti ideja za to predstavo?

Še sam ne vem več. Pred leti sem dobil v roke znanstveno-fantastični in vizionarski roman poljskega pisatelja Stanisława Lema. Videl sem tudi film, ki ga je po tem romanu posnel Rus Tarkovsky. Sam avtor Solarisa s filmom ni bil preveč zadovoljen. Neka ideja, neka motivacija je živela v meni in tako sem pred kakim dobrim letom začel dramatisirati roman. Z ozirom na Lemovo znanstveno fantastiko in vesoljsko vizionarsko fiziko dramatisacija ni bila lahka. A po moji seriji predstav, ki v koroškem prostoru niso klasika – Vkljenjeni

PRED SVETOVNO PREMIERO »SOLARISA«

»Gledališče je večno iskanje«

Režiser Marjan Štikar

Prometej, Peklenska pomaranča, Opera za tri groše in Gospodar muh – je Solaris zdaj peta, ki odstopa od standardnega koroškega gledališča.

To bo svetovna premiera, saj doslej »Solaris« še ni bil igran na odrskih deskah. Kako pa je z avtorjevim privoljenjem?

Po nekih napornih zvezah sem prišel do avtorja, ki je privolil v dramatisacijo, žal pa se premiere ne more udeležiti.

Kako bi označil tvoje gledališče? Je to avantgardno, morda eksperimentalno gledališče?

Prizor z vaje

Ne bi se mogel tako opredeliti. Mislim, da je to bolj gledališče iskanja. Seveda vnašam vsaj za našo širšo okolico nekatere novosti, iščem nove poti. Če bi se posvetil avantgardnemu ali eksperimentalnemu gledališču, bi me to uklenilo. Tega pa nočem. V tem iskanju želim biti čimbolj prost, svoboden.

Te klasično gledališče ne zanima?

Ne bi rekel da ne. Saj končno je Opera za tri groše tudi klasika, vendar prav to klasiko je mogoče na oder postaviti tudi v nekoliko drugačni obliki.

Bo »Solaris« t. i. Marjanova

predstava? Bodo gledalci rekli: To je tipični Marjan?

Moji sodelavci pravijo, da niti ne, ker predstava sloni bolj na tekstu in da je celo antimarjanska. V njej je veliko monologov, razmišljanja, manj akcije kot v prejšnjih predstavah.

Bo gledalcem razumljena?

Mislim da da. V dramatisaciji sem vlekel človeško rdečo nit in kolikor mogoče opuščal znanstveno in vesoljsko fiziko.

Kako si izbiral igralce?

Jemal sem iz kadra, ki sem ga imel na razpolago. Moram pa že reči, da so vloge nekaterim kar pisane na kožo. Vseh sku-

paj nas je osem, štiri nosijo težo predstave, drugi štirje pa jo kot gostje v nekakih vlogah polstastov dopolnjujejo.

Kaj naj gledalci odnesejo od predstave?

Če bodo spoznali, da gre lahko človek še tako daleč od sveta, vedno bo s seboj vlačil samega sebe, svoja razmišljanja, svojo podzavest, bo smisel predstave potrjen. Izpovedni moto te predstave pa naj bi bil: Ne potrebujemo drugih galaksij, potrebujemo ogledala!

Lep uspeh želim in hvala za pogovor!

Jože Rovšek

ČEPIČE

Sladko vince piti ...

Odobrodejnem učinku kوزarčka kakovostnega vina, enem izmed najstarejših in najbolj priljubljenih užitnih pijač, poleg pitne vode seveda, ve vsak zdravnik in tudi odrasli zemljani. Številni znanstveniki so v raznih študijah in raziskavah odkrili zdravilno komponento predvsem rdečega vina. Ugotovili so, da zmerno uživanje vina ob okusni hrani celo zmanjšuje infarktno riziko in obolenje krvnega obtoka. V medicini je znan tako imenovani francoski paradokson v vinorodnih predelih južne Francije, kjer je število srčnih bolnikov oziroma obolenj krvnega ožilja zelo nizko. To raziskovalci pripisujejo predvsem zmernemu in rednemu uživanju rdečega vina ob hrani. Že stari Grki so vino cenili kot pomemben del prehrane. O vinu obstaja v različnih kulturah nešteto melodij, pesmi in in celo hvalnic o tej erotični pijači.

Alkoholizem kot posledica nerešenih socialnih, duševnih in osebnih konfliktov in problemov je v današnji družbi zelo resen in razširjen pojav. V Avstriji je po najnovejših statističnih podatkih okrog 400.000 alkoholikov, dejansko število zasvojenih pa je znatno višje. Zato velja pravilo medicincev, da je vsak posameznik odgo-

voren, da odmeri pravo količino te »zdravilne pijače«. Srednjeveški zdravnik Paracelsus je že ugotovil, kako pomembna je primerna ali prava doza.

V okviru globaškega kulturnega tedna je preteklo nedeljo, v gostišču »Juenna« v Čepičah

Zadovoljni na vinski degustaciji pod strokovnim vodstvom Jožeta Protnerja

Foto: Stukelj

predaval enolog (vinski tehnolog) Jože Protner, sam vinogradnik iz Maribora, o kulturi vina, ki je po njegovem mnenju tesno povezana s kulturo prehrane. Številnim ljubiteljem in ljubiteljicam žlahtne kapljice je strokovnjak iz Slovenije zelo plastično posredoval različna vina, njihov izvor, vonj, okus, kakovost in trajanje. Dejal je,

da so v trendu suha in rdeča vina, katerih pridelovalne površine se iz leta v leto večajo. Ob prijetni degustaciji kakovostnih mladih vin iz Slovenije, Italije in Avstrije je pripovedoval o različnih kakovostnih oznakah, vinskih blagovnih znamkah proizvajalcev, o tipičnih oblikah vinskih steklenic ter o pospeševanju kakovostnega pridelovanja vina in razvoju vinskih tehnologij.

Slovenija velja danes za vinsko deželo, kjer na površini 24.000 ha uspevajo sorte kot laški rizling, shardonay, traminec, muškat, sauvignon, cviček, teran, merlot idr.

Vinoskusi so ob uživanju in ocenjevanju belih in rdečih vin prepevali tudi pesmi, se poveselili in pokramljali o tem in onem. M. Š.

KULTURNI NOVICI

KOSTANJE

Etnografska zbirka v Drabosnjakovem domu

Preteklo nedeljo so se Kostanjčani zbrali na rednem občnem zboru Slovenskega prosvetnega društva »Drabosnjak« z namenom, da pregledajo opravljeno delo in izvolijo novo vodstvo. Bolj ali manj je ostalo vse pri starem, Hanzi Dragaschnig bo

društvo kot predsednik vodil tudi v bodoče.

Glavno težišče delovanja društva od leta 1998 naprej je v adaptaciji in sanaciji kulturnega doma za postavitev etnografske zbirke. V ta namen so domačini bivši farovski skedenj preuredili in s pomočjo prof. Vita Haslerja in študentov etnologije iz Ljubljane restavriral precejšen zalogaj zbranih predmetov iz kmečkega življenja Kostanj in okolice.

Urejanje prostorov gre počasi proti koncu, tako da bo letos jeseni odprta etnografska zbirka v Drabosnjakovem domu na Kostanjah.

GLOBASNICA, DJEKŠE, PLIBERK

Otroški knjižni festival

Na pobudo slovenskega oddelka ORF poteka vsako leto na treh dvojezičnih ljudskih šolah otroški knjižni festival. Letos je že sedmi po vrsti, potekal pa je na ljudskih šolah v Globasnici, na Djekšah in v Pliberku. Namen teh festivalov je predvsem v tem, da pri šolski mladini skušamo vzbuditi zanimanje za slovensko knjigo.

Niko Kupper, sodelavec slovenskega oddelka ORF, je pripravil vsebinsko zasnovo za

festival in skupaj s svojimi sodelavci otrokom z igro, lutkami in srečolovom skuša ustvariti veselje za slovensko knjigo. Pri tem s svojimi otroškimi pesmi pomaga tudi Lenčka Kupper, sodelujeta pa tudi obe slovenski knjigarni.

Pomen tega festivala je predvsem v tem, da otroci na Andersenov dan spoznavajo količino in pa vrednost slovenske knjige. Še bolj pomembno pa je, da taki festivali pozitivno učinkujejo in prepričajo mladostnike, da knjigo z veseljem in radostjo vzamejo v roke.

Otroški knjižni festival podpira tudi obe slovenski osrednji kulturni organizaciji.

RAVNE NA KOROŠKEM

Zaključek »Od Pliberka do Traberka«

Na Ravnah na Koroškem so v soboto, 31. marca, v športni dvorani OŠ Prežihovega Voranca sklenili letošnjo že 34. revijo zborovskega petja »Od Pliberka do Traberka«. Nastopilo je devet izbranih zborov in pevskih skupin z Obirskega, iz Pliberka in Šmihela, iz Dravograda, s Prevalj ter Raven na Koroškem, ki so prepevali ljudske in umetne pesmi, med njimi tudi uglasbena besedila iz poezij Franceta Prešerna. Organizatorjem – območnima izpostavam Javnega sklada Republike Slovenije z Raven na Koroškem in Dravograda ter Kulturnemu društvu Kulturni dom Pliberk, je ob strokovnem izboru nastopajočih skupin s strani Edvarda Goršiča, uspelo. Glasbena prireditev je bila pestra,

Mitja Šipek, kulturnik in kritik družbenih razmer, je imel slavnostni govor

lahkotna, kakovostna in osvežujoča, poslušalci pa so pevke in pevce nagradili z navdušenim ploskanjem.

Slavnostni govornik Mitja Šipek je obudil nekatere mejnike te tradicionalne pevske revije, ki pomeni najdaljšo in zanesljivo pot sodelovanja Korošcev iz obeh strani meje, tudi zato, ker sta ljudem petje in druženje prijetna in potrebna oblika bivanja. Kritično je ošvrknil dosežke kapitalizma v osamosvojeni Sloveniji, ki večini ljudem ni prinesel boljšega življenja, zato je tudi druženja manj.

Prireditvev je bila brez vstopnine, privabila pa je manj ljudi kot v preteklosti, ko je bila dvorana praviloma prenapolnjena.

S. Š.

»MED POLITIKO IN KULTURO« – PERDSTAVITEV

Več kot zgolj prebijanje prostega časa

Na predstavitvi knjige, ki odpira okno v koroško odrsko dejavnost: Janke Malle, Helga Mračnikar in Borut Trekman

Med Politiko in kulturo« je naslov knjige, ki je izšla pri založbi Drava, izdala pa jo je Slovenska prosvetna zveza. Avtorica knjige je dr. Maja Haderlap, dramaturginja v Celovškem mestnem gledališču.

Prejšnji teden sta založba Drava in Slovenska prosvetna zveza knjigo predstavili v knjigarni »Konzorcij« v Ljubljani.

Maja Haderlap, ki se predstavitve radi boleznimi mogla udeležiti, je prav ob primeru odrske dejavnosti analitično osvetlila kulturno politiko Slovencev na Koroškem. Njihova kulturna dejavnost je bila dolgo vpeta med nakovali narodne obrambe in ohranjanja. To družbenopolitično dimenzijo kulture je avtorica v pričujočem delu osvetlila. Izvirnik te knjige je njena disertacija na dunajski univerzi, v slovenščino ga je prevedel znani slovenski prevajalec Borut Trekman, ki je služboval tudi kot slovenski kulturni ataše na Dunaju.

Janko Malle, poslovodja SPZ, je dejal, da je bila izdaja te knjige logična posledica sočanja koroških Slovencev s polpreteklo zgodovino.

Ljubiteljska kulturna dejavnost se prav zaradi omenjenih prisil ni mogla razviti tako, kot

bi bilo treba in bi bilo prav. Politični okvir, v katerem je po vojni delovala, je bil zaznamovan s politično morijo nacistov ter z upanji, ki jih je med ljudmi zbudil narodnoosvobodilni boj. Nad vsem tem pa je bil brezbrizno negativen odnos Avstrije do kulturne dejavnosti manjšine.

Izhod iz mrtvega kroga je manjšina iskala tudi v ideološki diferenciaciji, kar je opazno v tem, da so predvsem župnišča in farni mladine postali močan dejavnik odrske dejavnosti, levica pa temu razvoju dostikrat ni znala primerno odgovoriti. Obe kulturni organizaciji, tako Janko Malle, sta vse do 80. let minulega stoletja zasledovali politiko poenotenja estetskih oblik v imenu naroda.

Borut Trekman je o knjigi dejal, da sodi med tiste strokovnougledališke knjige, ki so tudi zanimive. Knjiga »fascinantno opisuje, s čim vse se je slovenska narodna skupnost na Koroškem po letu 1945 morala ukvarjati«.

Za Trekmana je knjiga »nazoren odsev kulturnopolitičnega dogajanja v neki enklavi«, kjer se je politično dogajanje »odražalo pri ljubiteljsko-umetniški ustvarjalnosti«.

Knjiga je dokaz, da je bila kulturna dejavnost za koroške

Slovence več kot samo prebijanje prostega časa.

Za Trekmana je nadalje fascinantno, da so se koroški Slovenci s tako ihto oklepali ljubiteljske dejavnosti, ki jim je tako seveda služila tudi pri ohranitvi in krepitvi svetovno-nazorske in narodne identitete.

Za odrsko dejavnost so se ljudje, vsi čisti amaterji, odločali iz najplemenitejših nagibov. Zato je tem bolj boleče, kako poneumljajoča in ideološko zaplankana so ponekod bila besedila iger.

Knjiga Maje Haderlapove, tako Marija Smolič, lektorica na celovški univerzi, med drugimi jasno potrjuje, da je gledališka dejavnost vselej bila tudi jezikovna šola.

Knjiga »Med politiko in kulturo« je pomemben prispevek k odkrivanju generalnih kulturnopolitičnih dejstev med slovensko srenjo na Koroškem.

Srečanje ob dnevu mladinske knjige

V okviru Andersenovega dneva so se glavnošolci iz Vetrinja, ki so prijavljeni k slovenskemu pouku srečali s 1.b razredom (učiteljici Marica Pörsch in Renate Andreeff) ljudske šole Škofiče. Glav-

GLOBASNICA

Umetnik znanega v tujem

Domačin Jože Boschitz, ki že nekaj desetletij živi, poučuje in ustvarja na Dunaju, se je po nekaj letih odsotnosti spet predstavil s svojimi deli domači publiki. Z Dunaja je prinesel izbor del, ki jih je ustvaril od leta 1986 dalje in dajejo pregled njegovega pestrega umetniškega razvoja. Razstava v globaški Posojilnici je sestavljena iz treh komponent: umetnikovo ustvarjanje je domačinom tuje (ali pa se jim zdi tuje); različne umetnikove metafore ustvarjajo vtis znanega v tujem, in pokrajine, ki se gledalcu zdijo tuje in ki prezentirajo neko navidezno stabilnost. Slike ne posredujejo razlage. Njegove slike, ki so nabite s protislovji, najprej se živčni kostum gledalca. Razstavljenih tihotitja izražajo dejansko labilnost, ki

se zrcali tudi v katastrofi. Opazovalec naj uživa realnost v vsej njeni problematičnosti po svojem lastnem pristopu in fantaziji.

Umetnik v svojih delih uporablja različne tehnike, od olja na platnu do akvarela.

Razstava je na ogled do 21. aprila v prostorih Posojilnice-Bank v Globasnici, v poslovnem času. M. Š.

Slikar Jože Boschitz

Foto: Stukelj

CELOVEC

Kava-kultura-komunikacija

Kulturna kavarna »Sever« v celovškem Dorotheumu postaja pomemben kraj družbenega in kulturnega dogajanja. Novi lastnik kavarne Erhart Piesch, po rodu Salzburčan, ki je desetletja delal kot gastronom na Štajerskem, je lani prevzel ta lokal, ne vedoč, da se bo v kavarni v najkrajšem času razvila pestra kulturna dejavnost. 16. novembra lani je pisateljica Johanna König drugič brala iz svojega prvega romana »Di Glöcknerin« (Mohorjeva založba) in to je bil tudi že povod, da so se nekateri obiskovalci, med njimi zgodovinar Wolhelm Baum, Jozi Metschina in drugi ljudje dobre volje in srca spontano dogovorili, da bodo nada-

ljevali z literarnimi branji, koncerti itd. Ta dan je bil pravzaprav tudi krst literarne kavarne. Lastnik Erhart Piesch: »Vsedli smo se za skupno za mizo in se pogovarjali in kovali načrte. Občutiti je bilo prijetno dinamiko in pripravljenost za sodelovanje«. Vmes je bilo že nekaj literarnih branj in razstav.

Februarja letos pa so zavzeti kulturni delavci ustanovili društvo »Evropska kulturna iniciativa Celovec«. Namen nadstrankarskega društva je posredovati in omogočati manj znanim, neetabliranim umetnikom in umetnicam, da se predstavijo javnosti. Pomembna programska točka je tudi predstavitve kulture koroških Slovencev, drugih manjšin in narodov. Društveniki se zavzemajo za prijateljstvo med narodi v Evropi in svetu. Odbornica Johanna König je zelo vesela in ponosna, da je uspelo tako hitro ustvariti kulturni in komunikacijski center v kombinaciji s kavarno. »Manj znani umetniki in umetnice dobivajo tako forum, da predstavijo svoje delo«. Odbornik Jozi Metschina iz Bilčovsa, ki je lani razstavljal v kavarni, je bil od vsega začetka navdušen in se takoj odločil za sodelovanje. »Tu delajo iskreni, odprti in dobrosrčni ljudje. Celovčanom hočemo posredovati jezikovno in kulturno raznolikost v prostoru Alpe-Jadran in preko njega«.

Odziv na prireditve je bil do sedaj izreden in zadovoljiv, vstop pri kulturnih večerih pa je brezplačen.

Pretekli četrtek je brala Johanna König iz knjige »Miklova Zala« v nemškem prevodu, ki je izšla jeseni lani pri Mohorjevi založbi v Celovcu.

Kulturna kavarna »Sever« je odprta vsak dan od 7.30 do 22. ure, ob nedeljah in praznikih je zaprta. M. Š.

PRIREDITVE

- ČETRTEK, 5. 4.**
- ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom – SPD Danica
20.00 Predavanje »Kaj lahko sploh še jemo - zakaj bioživila. Predava: dr. Stefan Merkač
- PETEK, 6. 4.**
- ROŽEK, galerija Šikoronja
17.00 Posredovanje umetnosti »Približevanje«
- CELOVEC, Mestno gledališče
19.30 »Sen kresne noči«. Režija: Vito Taufer. Rezervacija kart: SPZ, tel.: 0463/514300-20; KKZ, tel.: 0463/516243
- RADIŠE, kulturni dom – SPD Radiše
19.30 Literarni večer z Martinom Kuchlingom. Glasbeni spored: ansambel Schulla
- SELE, farni dom – DSG Sele/Zell
20.00 Redni občni zbor
- SOBOTA, 7. 4.**
- VOGRČE, farna dvorana – KKD Vogrče, KKZ
19.30 Črna komedija »Lepotna kraljica Leenana«. Gostuje gledališka skupina prosvetnega društva Horjul
- OBIRSKO, pri Kovaču – SPD Valentin Polanšek
20.00 Redni občni zbor, nato potopisno predavanje »LIBIJA«, predava Hanzl Weiss
- ŠENTJAKOB, farna dvorana – SPD Rož, SPZ
20.00 Premiera gled. predstave »Solaris«; igra Tear trotamora; režija: Marjan Štikar
- GLOBASNICA, ljudska šola – SKD Globasnica, SPD Šteben
20.00 Vigredni koncert »Koncert s prijatelji«. Nastopajo: VOX, MePZ SPD Srce, MePZ SKD Peca
- NEDELJA, 8. 4.**
- VELINJA VAS, gostilna Seher Dan domačih jedil
- PLIBERK, kulturni dom – SPD Edinost, MePZ Podjuna, VOX, MoPZ Kralj Matjaž, KPD Drava, KKD Vogrče, SPZ
11.00 Nova Sneguljčica. Gostuje plesna šola Mojca Horvat
- ŠENTPRIMOŽ, kulturni dom – SPD Danica, SPZ
14.00 Nova Sneguljčica. Gostuje plesna šola Mojca Horvat
- GLOBASNICA, farna dvorana – SKD Globasnica, SPD Šteben
14.30 Zaključek Globaškega kulturnega tedna z otroško igro »Užaljeni medvedek«. Režija: Gordana Schmidt
- SELE, farni dom – KPD Planina
19.30 Črna komedija »Lepotna kraljica Leenana«. Gostuje gledališka skupina prosvetnega društva Horjul
- ŠENTJAKOB, farna dvorana – SPD Rož, SPZ
20.00 Gled. predstava »Solaris«; igra Tear trotamora; režija: Marjan Štikar
- PETEK, 20. 4.**
- TINJE, v domu – Katoliški dom prosvete
18.00 Seminar »Upravnežen, dinamičen, aktiven«. Vodi prof. dr. Valentin Wulz; seminar traja do 22. aprila, do 16.30 ure

- ŠENTJAKOB, farna dvorana – SPD Rož, SPZ
20.00 Gled. predstava »Solaris«; igra Tear trotamora; režija: Marjan Štikar
- SOBOTA, 21. 4.**
- ŠENTJAKOB, farna dvorana – SPD Rož, SPZ
20.00 Gled. predstava »Solaris«; igra Tear trotamora; režija: M. Štikar
- NEDELJA, 22. 4.**
- PLIBERK, kulturni dom – KKZ, Mlada Podjuna
14.30 Srečanje otroških in mladinskih zboov
- ŠENTJAKOB, farna dvorana – SPD Rož, SPZ
14.30 Gled. predstava »Solaris«; igra Tear trotamora; režija: Marjan Štikar
- SOBOTA, 28. 4.**
- ŽVABEK, gostilna Hafner – KPD Drava
20.00 Vigredni koncert. Nastopajo: otroški zbor Žvabek, Pevsko instrumentalna skupina Žvabek, Oktet Suha, Tamburaški ansambel Tamika iz Železne Kaple
- SOBOTA, 5. 5.**
- PLIBERK, kulturni dom – SPD Edinost, MePZ Podjuna, MoPZ Kralj Matjaž, Vox, KPD Drava, KKD Vogrče, SPZ
20.00 Monodrama »Rekviziter«. Nastopa Bogomir Veras

Čestitka

Na pravni fakulteti dunajske univerze je uspešno zaključila svoj študij prava naša mlada rojakinja **Katja Sima** iz Pulpač pri Šentilju.

Mladi magistri iuris bodo akademski naslov slavnostno podelili v petek, 20. aprila letos, v Veliki slavnostni dvorani dunajske univerze.

Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika!

- PRAZNUJEJO! Giti Pogachnik** iz Dobrle vasi – rojstni dan; **Irena Brežjak** iz Plaznice – rojstni dan; **Zdravko Mlečnik** s Kota v Selah – 30. rojstni dan; **Fridi Hribernik** – 46. rojstni dan; **Jurij Mak** s Kota v Selah – rojstni dan; **Albin Travnik** in **Franci Užnik** iz Sel – rojstni dan; **Marica Hafner** in **Anči Wolf**, članici društva upokojencev Šentjakob – rojstni dan; **Ani Golavčnik** – 40. rojstni dan; **Erika Picej** iz Grabalje vasi – rojstni dan; **Franciska Mičej** iz Šentvida – rojstni dan; **Ljudmila Sturm** iz Dobrle vasi – rojstni dan; **Katarina Opertschan** s Plaznice – rojstni dan; **Angela Hobel** iz Pogrič – rojstni dan; **Marica Hobel** iz Šentprimoža – rojstni dan; **Rihard Dumpelnik** iz Štebna – 70. rojstni dan; **Helena Koletnik** iz Čirkovč – rojstni dan; **Lenči Wieser** z Bajtiš – rojstni dan; **Dolfi Feistritzer** z Obirskega – 40. rojstni dan; **Klaudija Stumpf-Kranzmeier** iz Celovca – rojstni dan; **Leni Pavlič** z Obirskega – 62. rojstni dan; **Marija Šranc** iz Nonče vasi – rojstni dan; **Helena Mert** z Bistrice – rojstni dan; **Marija Daniel** iz Libuč – rojstni dan; **Ivanka Kolter** z Brega pri Žvabeku – rojstni dan; **Stanko Jelen** iz

RADIO KOROŠKA

- SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299**
- ČE 5. 4. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja
- PE 6. 4. ■ 18.10 Utrip kulture
- SO 7. 4. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...
- NE 8. 4. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena
- PO 9. 4. ■ 18.10 Kratki stik
- TO 10. 4. ■ 18.10 Otroški spored
- SR 11. 4. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

- NE 8. 4. ■ 13.30 ORF 2 • Cvetna nedelja – spomin Kristusovega prihoda v Jeruzalem: razmišlja članica Katoliškega ženskega gibanja • »Koroška ... slovenska in nemška imena«. Knjiga dr. Heinza Dieterja Pohla – odsev prepletanja med jeziki na Koroškem • Neposreden stik staršev in otrok z novostmi na knjižnem trgu po eni strani, po drugi sporočilo, da bistra glava rada bere, sta namena medtem 7. festivala otroške in mladinske knjige • »Jeziki niso ovira, temveč bogastvo – zato jih bogatimo in ohranjamo!«: Mladina brez meja v Evropskem letu jezikov • »TEATR TROTAMORA« v Šentjakobu v Rožu: Drama o človekovih mejah po romanu »Solaris« poljskega avtorja Stanislaw Lema.

- PO 9. 4. ■ 3.40 ORF2 16.00 TV SLO1 (Pon.)

SLOVENSKA GOSPODARSKA ZVEZA vabi na

INFORMATIVNI POSVET

na temo
EU-programi Interreg III, Leader+ in Ziel 2, vsebine in prioritete za novo obdobje 2000–2006.

TERMIN:
25. 4. ob 19. uri v Sodalitas, Tinje. Predhodna telefonska prijava na 0463/508802 zaželeno.

Na posvet so vabljeni vsi, ki se zanimajo za prijavo projektov. Podane bodo tudi osnovne informacije o postopkih prijave in višini podpor.

SLOVENSKI VESTNIK

čestita

Libuč – rojstni dan; **Ida Potočnik** iz Žvabeka – rojstni dan; **Daniel Brumnik** z Obirskega – rojstni dan; **mag. Karl Hren** iz Gorič – rojstni dan; **Franc Kuežnik** z Doba – rojstni dan; **mag. Jože Blajs** iz Celovca – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

Za posredovanje imen slavljenk in slavlencev se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu. SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA
Sonja Wakounig ..... (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem
TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566
VSI
Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROTAN

- na frekvencah 105.5, 106.8 in 100.9
- PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratek stik 16.30 KoroDan (KORO-žurnal 17.15–17.30)
- SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja
- NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

- Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at
- PE 06.04. ■ 10.00 Kalejdoskop/ News Flash 11.00 BBC News 11.06 Tedenski obzornik 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Zrcalo kultura 18.00 Otroški kotichek: Male modrosti 18.15 Govorim - govoriš (pon.) 18.45 Poročila 19.00 Proud to be Loud 20.00 BBC News 20.06 The Teen Beat Attack/ DJ Line 22.00 Rdeči boogie/ glasbeni magazin 23.00 Ta mera (pon) 24.00 Soundtrack tedna: Get Carter 01.00 Glasba – jazz/world
- SO 07.04. ■ 10.00 Glasba 11.00 BBC News 11.06 Labirinti sveta 11.30 Campus 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Svet je vas: Kap Verde - glasba 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 V pogovoru (pon.): Sandor Tenče 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Siesta 24.00 Glasba – jazz/world

- NE 08.04. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 11.00 Literarna kavarna 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 12.30 Spezial: Abenteuer Erziehung 18.00 Rdeči Boogie (pon.) 18.45 Poročila 19.00 Music for the Masses / glasbeni magazin 21.00 The Rest of the Day 22.00 For Those About to Rock 24.00 Glasba – jazz/world

- PO 09.04. ■ 10.00 Kalejdoskop 10.30 Na dan z besedo 11.00 BBC News 11.06 Zdrava ura: dr. Franz Inzko 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Druga glasba: slovenski interpreti 18.00 Otroški kotichek: Male modrosti 18.45 Poročila 19.00 Sto decibelov 20.00 BBC News 20.06 Take the Jazz Train 22.00 Context XXI 23.00 Zrcalo kultura (pon.) 24.00 Glasba - jazz/world

- TO 10.04. ■ 10.00 Kalejdoskop 10.30 Koroška vadi pogovor 11.00 BBC News 11.06 Govorim - govoriš 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 V pogovoru 18.00 Otroški kotichek: Male modrosti 18.30 Na dan z besedo 18.45 Poročila 19.00 SchülerInnenradio: HAK Spittal 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Campus (pon) 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Vešča/ Nachtfalter 00.30 Glasba

- SR 11.04. ■ 10.00 Kalejdoskop 10.30 Na dan z besedo 11.00 BBC News 11.06 Literatura je dogodivščina 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Po Koroškem 18.00 Otroški kotichek: Male modrosti 18.15 Govorim-govoriš (pon.) 18.45 Poročila 19.00 Izven zakona 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio/ Hip Hop 22.00 Mad Force/ Hip Hop 24.00 Spezial (pon.): Abenteuer Erziehung 01.00 Glasba - jazz/world

- ČE 12.04./ 10.00 Kalejdoskop 10.30 Koroška vadi pogovor 11.00 BBC News 11.06 Govorim - govoriš 12.00 Poročila 12.07 Na današnji dan 12.13 Divan 13.00 Ta mera ženski magazin 18.00 Otroški kotichek: Male modrosti 18.30 Na dan z besedo 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Glasba 22.00 Svet je vas (pon.) Kap Verde 23.00 Glasba

Dr. Franc Wutti v Borovljah sporoča, da je ordinacija od 9. do 11. aprila zaprta.

ENERGETIKA

Stopnjevatı korišćenje sončne energije

Brez sončne energije ne bi bilo življenja na našem planetu. Vsako živo bitje potrebuje za preživetje določeno količino energije v raznih oblikah. S pomočjo sonca in fotosinteze so v milijonih letih nastale ogromne količine fosilnih energijskih virov kot je to nafta, premog in plin. Energija je postala pomemben faktor v svetovnem gospodarstvu, predvsem za bogate države, ki koristijo 70 odstotkov celotne energije. »Zemlja producira resurse za približno deset milijard ljudi.

pred klimatskimi spremembami zaradi velike porabe energije in emisij ogljikovega dioksida (CO₂) v zemeljsko atmosfero. Posledice onesnaževanja planeta in otoplitve zemeljske atmosfere so naravne katastrofe, poplave in orkani. Gospodarska škoda pa je ogromna. Prof. Faninger je dejal, da so klimatske spremembe šele opazne v časovnem obdobju kakih sto let. »Dejstvo pa je, da so zime v vzhodnih Alpah zelo mile, sploh pa letošnja. Temperature so daleč nad dolgoletnim po-

da se odstotek ponovno uporabljive energije poveča na 60 odstotkov celotne energetske porabe. Pomembno je seveda tudi varčevanje z energijo. Površina sončnih kolektorjev, naprav je v Avstriji nad evropskim povprečjem. Cilj do leta 2004 je 250.000 inštalirane površine letno. Delež ponovno uporabljive energije znaša 12 odstotkov. EU naj bi dosegla to raven šele v desetih letih. V solarnem energetskem gospodarstvu je v Avstriji zaposlenih približno 2000 ljudi.

Pospeševanje

Koroška je članica klimatske zveze (Klimabündnis) in se kot taka zavzema za uresničevanje zastavljenega cilja, in sicer zmanjšanje CO₂ emisij za 50

PLANINSTVO

Reinhold Mesner o slovenskih planincih

Ob koncu minulega tedna je izšla Messnerjeva knjiga »Die großen Wände«, najpopolnejši pregled dogajanj vrhunskega alpinizma dvajsetega stoletja. Pri tem delu so Messnerju pomagali s svojimi prispevki alpinisti, ki v svetovnem merilu res kaj pomenijo, med njimi Viki Grošelj iz Slovenije. Pri tem opisovanju vrhunske alpinistične dejavnosti je Messner še posebno poudaril slovenske alpiniste kot najboljše na svetu.

Messner začne knjigo s plezalnimi dosežki v evropskih stenah, ki so že na začetku prejšnjega stoletja igrale pomembno vlogo in bile izvrstna šola za reševanje »zadnjih problemov«, in omenja nemške plezalce in njim enakovredne slovenske – Juga, Potočnika, Tominška, Čopa, Gostišo ter tri ženske – Debelakovo, Jasihovo in Fajdigovo – v triglavski severni steni.

V nadaljnjem razvoju alpinizma preide na dosežke v drugih evropskih in zunajevropskih gorstvih, pri slednjih omenja Slovence v južni steni Aconcaque.

Že v uvodu v najpomembnejši del knjige »Velike stene Hi-

malaje« imajo Slovenci osrednje mesto. Začne ga z nemško-avstrijsko odpravo v Rupalsko steno Nanga Parbata leta 1970, nadaljuje pa s slovensko odpravo v južno steno Makaluja leta 1975, kjer se Messner pokloni Alešu Kunaverju za idealno izveden vzpon, ki pomeni velik uspeh skupinskega dela in tovarišva. Pri predstavitvi prehoda iz klasičnih odprav v velike himalajske stene na alpski način pa Messner izpostavlja Staneta Belaka z Berčičem in Tratnikom z zmago v južni steni Daulagirija I. 1981 in Humarjev vzpon preko centralnega dela stene Daulagirija leta 1999. Slednjega Messner ocenjuje kot najmlajši mejnik v osvajanju najtežjega, česar se je človek lotil v Himalaji.

Iz 40 izbranih največjih alpinističnih tipičnih dosežkov po državah so Slovenci prepričljivo dosegli prvo mesto z osmimi, na drugem mestu so Poljaki s petimi, na tretjem Nemci, Italijani in Japonci s štirimi itd.

Viki Grošelj zaključuje svoj prispevek o Messnerjevi knjigi Velike stene z ugotovitvijo, da je le-ta brez dvoma največji in najpomembnejši spomenik dosežkov v izjemno zahtevni in konkurenčni areni svetovnega alpinizma, pa tudi dokončno priznanje: Slovenci smo v svetovnem alpinizmu prvi med prvimi. L. U.

Solarna energija je okolju prijazna

Foto: Stukelj

Milijoni ljudi v nerazvitih državah umirajo od lakote in pomanjkanja energije. Razvite države pa celo uničujejo živila, da se na trgu uveljavi primerna cena za proizvajalce«, je menil univ. prof. Gerhard Faninger na predavanju v Hrastovici pri Celovcu. Potreba po energiji nenehno raste in nenazadnje ima energetske gospodarstvo interes, da se tudi poraba stopnjuje. Tehnološki razvoj je tesno povezan z razvojem energetskega gospodarstva, ki je močno vplival in vpliva na gospodarski in socialni razvoj držav. Na drugi strani pa znanstveniki svarijo

prečjem. Tak razvoj bi imel katastrofalne posledice za zimski turizem in gospodarstvo na sploh.«

Solarna energija

Sonce kot bogat vir energije pridobiva vedno več na pomenu, še posebno sedaj, ko se zaloge fosilnih energetskega virov manjšajo. Odstotek teh energij znaša 92 odstotkov, 5 odstotkov producirajo jedrske elektrarne in delež ponovno uporabljive energije (gozd in solarna energija) znaša samo 3 odstotke. Cilj prestrukturiranja energetskega gospodarstva je,

odstotkov do leta 2010. Dvajset koroških občin je vključenih v to klimatsko zvezo, do leta 2004 pa se bo pridružilo še 45 občin. Od leta 2000 veljajo tudi novi pospeševalni predpisi in določila v zvezi z alternativnimi ogrevalnimi napravami (kurjava na les, solarne naprave in centralno ogrevanje z biomaso). Točne informacije in formularji za pospeševanje so na voljo pri koroški deželni vladi, pododdelek za energetiko, Miestalerstr.1, Celovec, telefon 0463/536-30863 in pa seveda na občinah.

M. Š.

GLOBASNICA

Največji pirh na Koroškem

Kulturno društvo »Bokvarji« iz Globasnice se vse leto z raznovrstnimi prireditvami udeležuje v kulturnem in društvenem življenju v občini. Že tradicionalno pa je velika noč za društvo višek leta.

Že na cvetno nedeljo bodo globaški bokvarji predstavili največji koroški pirh v obliki treh metrov visoke konstrukci-

je, okrašene s 666 majhnimi pirhi. Kot že leta 1999 bodo tudi letos te pirhe prodajali na cvetno nedeljo, 8. aprila, od 9. do 14. ure pred občinskim uradom, celotni izkupiček pa bodo bokvarji dali za dobre namene v Globasnici.

Predsednik društva Felix Glinik je v zadnjih dveh mesecih sam umetnostno oblikoval

pirhe, in seveda upa na ponoven uspeh akcije: »Hočemo pomagati ubogim ljudem v naši neposredni okolščini in hkrati kreativno sooblikovati veliko noč v Globasnici.«

Le nekaj dni navrh – na velikonočno soboto ob 21. uri – pa sledi glavna prireditev bokvarjev: tradicionalno nošenje velikih bakel po globaških poljih z izhodiščem pri ljudski šoli. Ta atrakcija vsako leto privabi mnogo obiskovalcev od blizu in daleč.

T. G.

KLUB KOROŠKIH RIBIČEV

Reichmann novi predsednik

Klub koroških ribičev (KKR) je po odstopu predsednika Jožeta Ottowitza in po prerani smrti tajnika Ivka Ferma izvolil novo vodstvo. Na izrednem občnem zboru je bil za novega predsednika izvoljen dosedanji podpredsednik Gregor Reichmann, ostali člani glavnega odbora pa so Maksi Sima (podpredsednik), Janko Ottowitz (tajnik), dr. Niko Ottowitz (blagajnik) in Willi Windisch (preglednik računov).

Po minuti molka v spomin na pokojnega dolgoletnega in zaslužnega tajnika Ivka Ferma je novoizvoljeni predsednik podal obširno poročilo o dejavnosti društva v pretekli mandatni dobi. Posebej je izposta-

vil tekmovalne uspehe, mdr. odlično tretje mesto ekipe KKR na državnem prvenstvu Slovenije 2000 (Gerhard Umfaher, Ivko Ferm, Gregor Reichmann). V sezoni 2001 bodo tekmovalno moštvo sestavljali Gerhard Umfaher, Hans Urschitz in Gregor Reichmann, rezervni član pa je Hans Käfer. Novi predsednik je še poročal, da je KKR med svojimi člani zbral nad 20.000 šilingov za pomoč žrtvam katastrofalne naravne nesreče v Logu pod Mangrtom novembra lani, ki je terjala sedem človeških življenj in uničila velik del vasi Log.

Izredni občni zbor KKR je novi predsednik zaključil z zahvalo navzočim za izrečeno zaupanje ter zagotovil, da bo vodstvo kluba v novi dvoletni mandatni dobi delovalo tako v prid društva kot tudi vseh njegovih članov. I. L.

Zahvala

vsem, ki so našega dragega očeta pospremili na zadnji poti.

Nestetim žalnim gostom od daleč in blizu.

Požarni brambi iz Doba.

Pliberški občini.

Vsem duhovnikom.

Pevskim zborom in govornikom ob odprtem grobu.

Prisrčna hvala za osebo in pismeno izkazano sočutje. Dejstvo, da je naš oče bil deležen tolikšnega spoštovanja in simpatije nam je olajšalo bolečino ob slovesu.

Marica Kulnik, Štefka Podgornik, Franc Kuežnik
z družinami in vsemi sorodniki Petrove domačije v Dobu.

NOGOMET

Končno zmaga za SAK

Nogometaši SAK so v četrti tekmi v igrednega dela prvenstva proti Šentvidu z 2 : 1 končno slavili prvo in izredno pomembno zmago v boju za obstanek v regionalni ligi!

Tekma se je za SAK začela z vodstvom po 26 sekundah, ko je po hudi napaki obrambe mrežo Šentvida zatresel napadalec Robert Miklau. V 25. minuti so domačini srečno izenačili, saj je žogo poslal v lastni gol branilec SAK Robert Zankl. Dokončna odločitev pa je padla že v 44. minuti, po lepi akciji napada SAK, ki jo je Stanko Tot zaključil s krasnim golom. V drugem polčasu je Šentvid sicer pritiskal, toda obramba SAK na čelu s kapetanom Lojzetom Sadjakom in vratarjem Matschekom se ni dala več presenetiti.

Z zmago si je SAK nekoliko izboljšal položaj na lestvici in je zdaj s 17 točkami na 14. mestu. V nedeljo, 8. aprila, ob 16. uri pa bo ekipa nastopila v Trnji

vasi proti trinajstemu, Voitsbergu. I. L.

1. razred D

Globašani so v derbiju proti Rikarji vasi (0 : 1) kar ob začetku izpustili možnost enajstmetrovke, to pa se je že kar kmalu

maščevalo z zmagovitim golom Rikarjanov. Zadel je Wölbl. Šmihelčani so utrpeli skoraj že rekordni poraz z 1 : 7 proti Grebinju, Žitrajčani pa so v derbiju proti Kapelčanom slavili jasno zmago s 4 : 1. Na lestvici še vedno vodi Šentpavel. T. G.

Globašani so se borili do konca, a spet ni zadostovalo za zmago Foto: Stukelj

KOŠARKA

KOŠ po tretji tekmi v finalu

V torek, 27. marca, so se mladinci KOŠ-a na domačih tleh v Mladinskem domu končno le uvrstili v koroški finale. Kot že obe prvi tekmi je bila tudi odločilna tretja tekma proti ASKÖ Beljak do konca napeta.

V prvi četrtini so domačini povedli s 14 : 9, vendar se je razlika do polčasa zmanjšala na 27 : 25. Po tretji četrtini je bil rezultat celo izenačen 35 : 35. V četrti četrtini pa so gostje najprej povedli s tremi točkami razlike, kar je domačinom uspelo izenačiti. Tri minute pred koncem se je glasil rezultat še 41 : 41. Zadnje tri minute pa so se Koševci še enkrat zbrali in si zagotovili zmago s precej tesnim rezultatom 46 : 41.

Največ košev je zadel spet Jasmin Trifunovič. Tekma je bila zaznamovana s fazami nervoznosti, a tudi z lepimi kombinacijami. Videti pa je, da se proti koncu tekmovalne sezone pojavlja tudi utrujenost, ki je predvsem posledica manjkajočih treningov, ki so zaradi številnih tekem odpadli. Sedaj se bodo Koševci srečali v finalu s Pirati iz Celovca. Juniorji KOŠA pa se bodo v finalnih tekmah proti Trgu potegovali za tretje mesto.

KOŠ Mladinci : ASKÖ Beljak 46 : 41 (27 : 25)

Nastopili so: Kocman M., Trifunovič J. (26), Wutti D., Babič M.

(12), Brumnik M., Brumnik J. (4), Urank Št., Schieman A. (4),

Trenutno predvideni termini tekem:

JUNIORJI (za 3. mesto) proti Sparkasse Feldkirchen/Trg

1. tekma – 5. 4. 2001, Mladinski dom, 18:15; **2. tekma** – 24. 4. 2001, SH Feldkirchen, 18:15; **3. tekma** (če je rezultat 1 : 1) – 8. 5. 2001, Mladinski dom, 18:15

MLADINCI (za 1. mesto) proti Wörthersee Piraten

1. tekma – 19. 4. 2001, SH St. Peter, 16:45; **2. tekma** – 26. 4. 2001, Mladinski dom, 18:15; **3. tekma** (če je rezultat 1 : 1) – 3. 5. 2001, SH St. Peter, 18:15

SLOVENSKI ŠPORTNI PABERKI

Derbi med Olimpijo in Mariborom brez zmagovalca

Minuli konec tedna se je z 22. igralnim dnevom končal drugi del slovenskega nogometnega prvenstva, pred zadnjo tretjino pa je na prvem mestu Olimpija, ki je doma (za Bežigradom) bil minulo sredo odigran tudi dolgo pričakovan reprezentančni dvoboj med Slovenijo in Jugoslavijo, ki se je pred 10 tisoč gledalci končal z rezultatom 1 : 1, za Slovenijo pa je Zahovič dosegel zadetek iz prostega strela v zadnji minuti tekme) igrala z Maribor Pi-

vovarno Laško 1 : 1 in tako obdržala točko prednosti pred Štajerci in bo v zadnjem, 33. igralnem dnevu igrala z Mariborčani še enkrat doma. Derbi je pred 5000 gledalci minil v izenačeni igri in z veliko priložnostmi, zadetka pa sta dosegla Cimerotič v 45. minuti za Olimpijo in sedem minut kasneje Cipot za Mariborčane. Šest tekem si je ogledalo kar 11.300 gledalcev, v tretji del prvenstva pa sta z najmanjšimi možnostmi za obstanek krenila sezanski Tabor in Domžale.

Rezultati 22. igralnega dne lige Si.mobil: Olimpija – Maribor 1 : 1, Rudar (Velenje) – CMC Publikum 1 : 0, HiT Gorica – Primorje 0 : 1, Mura – Domžale 2 : 0, Dravograd – Koper 0 : 3, Tabor – Korotan 1 : 1; **stanje:** Olimpija 43 točk, Maribor 42, HiT Gorica 34, Publikum 32, Rudar 31, Pri-

morje 30, Dravograd, Koper in Korotan po 28, Mura 26, Tabor in Domžale po 21

Pari 23. igralnega dne, 8. aprila: Olimpija – Dravograd, Maribor – Koper, HiT Gorica – Korotan, Publikum – Mura, Rudar – Domžale, Primorje – Tabor

Peganu dvojna krona v Cottbusu

Aljaž Pegan je v nemškem Cottbusu na drugi tekmi svetovnega pokala v športni gimnastiki še drugič zapored zmagal na drogu, za nameček pa je tokrat zmagal še na bradlji, kjer je bil evropski prvak Mitja Petkovšek tretji. Pegan je trenutno na drogu vsaj za tri razrede boljši od tekmecev in če bo nadaljeval v takšnem slogu, mu zmaga v skupnem seštevku ne bi smela uiti.

D. T.

ŠAH

Šahistom SŠZ ni uspel podvig v koroško ligo

Prvi ekipi Slovenske športne zveze/Zveza Bank I ni uspel podvig v najvišjo šahovsko ligo na Koroškem. V zadnjem krogu play off-tekmovalja za prvaka podlige so slovenski šahisti izgubili proti novemu prvaku SV Rapid Feffernitz z 2,5 : 5,5 in na zaključni lestvici zasedli samo 5. mesto.

SŠZ po usodnem porazu v predzadnjem krogu proti Trgu (3 : 5) tokrat ni več nastopila v najmočnejši postavi (mdr. sta manjkala Gorazd Živkovič in mojstrska kandidka Dunja Lukan), kljub temu je Feffernitz moral mobilizirati vse sile, da si je zagotovil zmago. Tako je na prvi deski MK Silvo Kovač klonil hrvaškemu mednarodnemu mojstru Darku Feletarju šele po sedem ur trajajoči borbi. Remizirali so MK Blaž Kosmač, Arnold Hattenber-

ger, dr. Jozi Amrusch, Alexander Lukan in Rupert Reichmann, izgubila pa sta tudi Ivan Lukan in Simon Einspieler (brez borbe).

Šahisti Slovenske športne zveze/Zveza Bank I bodo v prvenstvu 2001/2002 vnovič tekmovali v podligi, po podvigu SŠK Obir pa bo jeseni na sporedu »slovenski derbi« med SŠZ in Kapelčani. I. L.

Rezultati 5. kroga play off-tekmovalja:

SK FPW I – SV Volksbank Feldkirchen (Trg) I 6 : 2, SV Rapid Feffernitz – SŠZ/Zveza Bank I 5,5 : 2,5, SG RBB/WAC-Eitweg II – SG Magistrat Celovec I 5 : 3

Zaključna lestvica po 5. krogu:

1. SV Rapid Feffernitz I 26 (15) točk, 2. SG Magistrat Klagenfurt (Celovec) I 21 (9), 3. SG RBB/WAC Wolfsberg-Eitweg II 20,5 (9), 4. SK FPW I 19,5 (6), 5. SŠZ/Zveza Bank I 18 (6), 6. SV Volksbank Feldkirchen (Trg) 14,5 (3)

ŠAH

Šahisti SŠK »Obir« v koroški podligi!

Šahistom Slovenskega športnega kluba »Obir« iz Železne Kaple je uspel podvig v koroško podligo! V zadnjem krogu krogu play off-tekmovalja za naslov prvaka v 1. razredu so Kapelčani suvereno premagali doslej vodečo drugo ekipo iz Gospe svete s 5,5 : 2,5 in si tako zagotovili naslov prvaka in s tem podvig v drugo najvišjo šahovsko ligo na Koroškem.

Kapelčani so v play-off-tekmovalju kot edina ekipa ostali neporaženi (tri zmage,

dva remija), zbrali pa so 25 točk. Drugo mesto je z zaostankom dveh točk zasedla Gospa sveta II.

Za SŠK Obir so v zadnji in odločilni tekmi proti Gospe sveti zmagali Dušan Jokovič, Hans-Christian Wolte, Justin Polanšek, Harald Wolte in Johann Wolte, remiziral je Wolfgang Moser, izgubila pa sta Rudolf Maier in mladinec Johannes Joschtl.

Naslov prvaka pa je osvojila tudi druga ekipa SŠK »Obir« na čelu s sekcijem vodjem Hanzijem Stossierjem: moštvo je z rekordno prednostjo 6,5 točke prepričljivo osvojilo prvo mesto in bo v prvenstveni sezoni 2001/2002 tekmovalo v 2. razredu. I. L.

ŠAHOVSKI OREH št. 152

Silvo Kovač

Kombinacija – črni na potezi remizira!

V poziciji na diagramu ima beli dobljeno končnico, saj ima na kraljevem krilu prednost dveh prostih kmetov, kar je izdatna materialna prednost. Črni, ki je na potezi, pa ne razmišlja o porazu in kljub težkemu položaju razplete igro v teoretični remi. Kako mu to uspeva, boste s kratko

analizo prav hitro odkrili!

Rešitev št. 151

Aljoša je v nasprotnikovi časovni stiski odigral potezo 1.Lh6!, ki je razkrila vse slabosti nasprotnika na sedmi vrsti. Po izsiljenem 1...Tf7 2.Tf7: Kf7: 3.Db7+ De7 4.De7:+ Ke7: 5.Lg7: je beli osvojil figuro, vendar črni išče zadnjo priložnost v prostem kmetu na a-liniji. 5...Kd6 6.Kg2 Kd5 7.Kf3 a5 8.Lf8 Kd4: 9.h4. Velemojster je sicer osvojil središčnega kmeta na polju d4, vendar črnopoljni lovec belega in prodirajoči kmet na h-liniji izničila vso protiigro črnega. Po 9...Ke5 10.Kg4 Kd4 11.h5 Ke4 12.f4 Ke3 13.Ld6 Ke4 14.h6 je črni spoznal, da je brez možnosti in se vdal.

